

Institut Europeu de la Mediterrània
Girona, 20, 5a planta · 08010 Barcelona
Tel. 932 449 855 · Fax 932 472 235
mhi@iemed.org · www.mhicongress.org

La immigració i els reptes del govern local

Organitza: Regidoria Delegada per al Pla Municipal d'Immigració (Ajuntament de Barcelona) - Consorci de Recursos per a la Integració de la Diversitat (CRID)

Coordinadors: Maite de Muller i Teresa Llorens

Participants:

RECEPCIÓ I ACOLLIDA:

- Montserrat Muñoz, Ajuntament d' Olesa de Montserrat
- Marta Casas, Ajuntament de Manlleu
- Xavier Rubio, Ajuntament de Manresa

PARTICIPACIÓ:

- Joaquín Changue i Fátima Ahmed, Ajuntament de Barcelona
- Marisol Garrido i Isabel Copetudo, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
- Josep Palacios, Ajuntament de Mataró

Objectius:

1. Donar a conèixer i analitzar diferents experiències de programes de recepció/acollida i participació que s'estan implementant en diferents municipis.
2. Els programes de recepció/acollida i participació, tenen com objectiu garantir la incorporació dels immigrants a la nostra societat en igualtat de condicions, respecte i drets de les persones per contribuir i assegurar la cohesió social, així com facilitar el procés d'integració social.

Qüestions a debatre:

1. Reflexionar i debatre sobre quin ha de ser el paper dels municipis en la gestió de la diversitat, a partir d'abordar aspectes claus en les polítiques d'immigració: la recepció/acollida i la participació.
2. Quins serien els elements bàsics per la implementació d'un programa de Recepció/acollida, i quines condicions són necessàries en els processos de participació.
3. Com podem fer que els dispositius de Recepció i acollida dels municipis arribin a tots els nousvinguts?
4. Quins són els mecanismes més eficients per involucrar àmpliament als col·lectius d'immigrants i a la societat d'acollida a l'hora d'organitzar els processos de participació a nivell local?
5. Quin ha de ser el paper de les entitats en els programes de recepció/acollida i participació que es dissenyen des dels municipis

Resultats esperats:

1. El taller vol extreure quins són els avantatges, reptes, bones pràctiques i dificultats en el desenvolupament de programes de recepció/acollida i participació en els municipis.
2. Contrastar amb els participants les experiències exposades i la pròpia.
3. Reflexionar sobre la gestió de la immigració a nivell local mirant d'identificar, no només les limitacions i dificultats que l'envolten, sinó els reptes i oportunitats de la mateixa.

Conclusions:

Relatores: Maite de Muller i Teresa Llorens

El taller de "La Immigració i els reptes del govern local" va tenir lloc el divendres 3 de setembre 2004, de 16h a 19:30h. La assistència de públic va ser molt alta i la expectació pels continguts i valoracions dels ponents molt important; l'interès per la problemàtica i reptes de la gestió de la immigració a nivell local va quedar palesa.

Els objectius del taller eren el següents:

- a) Donar a conèixer i analitzar diferents experiències de programes de recepció/acollida i participació que s'estan implementant en diferents municipis.
- b) Reflexionar i debatre sobre quin ha de ser el paper dels municipis en la gestió de la diversitat, a partir d'abordar aspectes claus en les polítiques d'immigració: la recepció/acollida i la participació.

El taller va començar per les paraules de benvinguda i introducció de la Ima. Sra. Núria Carrera, Regidora Delegada per al Pla Municipal d'Immigració (Ajuntament de Barcelona) i Diputada de Benestar Social (Diputació de Barcelona). Durant la seva presentació, va explicar que alhora d'organitzar el taller sobre la immigració i el govern local es va decidir centrar-lo en dos àmbits temàtics primordials pels Ajuntaments: la recepció/acollida i la participació. Aquest dos apartats representen uns dels grans reptes dels Ajuntaments, que són l'administració més propera al ciutadà.

1era PART: RECEPCIÓ I ACOLLIDA

Els programes de recepció/acollida i participació, tenen com objectiu garantir la incorporació dels immigrants a la nostra societat en igualtat de condicions, respecte i drets de les persones per contribuir i assegurar la cohesió social, així com facilitar el procés d'integració social. En aquesta primera part del taller es tractava d'explorar quins serien els elements bàsics per la implementació d'un programa de Recepció/acollida, com podem fer que els dispositius de Recepció i acollida dels municipis arribin a tots els nous i quins ha de ser el paper de les entitats en els programes de recepció/acollida i participació que es dissenyen des dels municipis

En aquesta primera part del Taller els representants dels Ajuntaments d'Olesa de Montserrat, Manresa i Manlleu van debatre sobre els reptes que comporta pels governs locals la gestió de la recepció i l'acollida dels i les immigrants. Els principals impactes per l'arribada d'immigrants es donen a nivell local. Per tant, els ajuntaments són el nivell òptim d'intervenció. Molts d'ells han fet molta i molt bona feina, han estat pioners i han treballat de manera reeixida en cooperació amb organitzacions socials.

Es fan necessàries polítiques anticipatives per gestionar aquests primers moments d'assentament de la immigració per tal d'assegurar la convivència ciutadana i la cohesió social i per minimitzar els efectes no desitjats que es puguin produir. Els objectius fonamentals han de ser el foment de l'accés a la informació i als recursos normalitzats en igualtat de condicions per a tots els ciutadans, la mediació, la socialització del civisme, etcètera. En definitiva, revaloritzar el concepte de ciutadania més enllà de l'assumpció i acceptació de determinats drets i deures.

En aquest sentit, les intervencions dels ajuntaments participants en el Taller van ser un bon punt de referència per emmarcar la situació actual als municipis del nostre país i les actuacions que s'estan duent a terme en l'àmbit de la recepció i acollida d'immigrants.

Durant el debat posterior es va fer esment de la importància de la formació del personal tècnic municipal encarregat d'implementar les actuacions però també de la importància de sensibilitzar tot el personal de l'ajuntament. Cal obrir espais de debat i discussió per consensuar el discurs. També van manifestar la

necessitat d'estar molt atents a allò que pensa la població i a la convivència als barris, especialment als més deprimits urbanística i socialment.

Però cal dir que hi ha diversitats d'opinió. No tothom ho veu com a problema. Des de determinats sectors (associacions ciutadanes, moviment veïnal...) es perceben els problemes però, sobretot la voluntat de treballar per resoldre'ls col·lectivament. Es va constatar que la gestió de la convivència ha de preveure la comunicació informal (rumorologia, les llegendes urbanes, ...), com també el tractament que sobre el fenomen de la immigració realitzen els mitjans de comunicació.

Per últim, es va discutir al voltant d'un dels grans reptes pels governs locals com és l'escassetat de recursos per fer front a la gestió de la diversitat. Coincidint en que, en general "fan el que poden" i que, a banda de la partida pressupostària corresponent, han d'aconseguir recursos per altres vies. En aquest sentit, es valora molt positivament la col·laboració d'altres administracions com el CRID, la Diputació de Barcelona, i la que en un futur pugui prestar la Generalitat de Catalunya i el Govern de l'Estat.

Per altra banda, es considera que potser no cal tant una gran estructura com tenir la capacitat d'incidència necessària com per dinamitzar el treball d'altres àrees de l'ajuntament. Amb tot, el cert és que cal incrementar els recursos dels governs locals perquè puguin desenvolupar polítiques d'inclusió adreçades a tots els ciutadans i ciutadanes. El repte de futur és fer front a la factura local de la immigració i s'hi han d'implicar totes les administracions, respectant el principi de subsidiarietat, de proximitat i de liderat del govern local en la recepció i l'acollida, i la convivència als barris, ciutats i pobles.

2ona PART: PARTICIPACIÓ

La participació ciutadana, com a dret fonamental de la ciutadania, ha de ser un principi inspirador de qualsevol Administració i, en aquest cas, amb més èmfasis en l'administració local que es la que està més propera al ciutadà. La participació ha de ser una opció estratègica i estructural dels governs locals, per tal de que acompanyi les seves actuacions, especialment aquelles que estan relacionades directament amb la qualitat de vida de la ciutadania i en tot allò que afecti a la seva quotidianitat.

En aquesta segona part del taller es tractava d'explorar quins serien els elements bàsics i les condicions necessàries en els processos de participació; i també quins són els mecanismes més eficients per involucrar àmpliament als col·lectius d'immigrants i a la societat d'acollida a l'hora d'organitzar els processos de participació a nivell local. Els representants dels Ajuntaments de Barcelona (representant del Consell Municipal d'Immigració), Mataró (comissionat per al Pla de la nova ciutadania) i Santa Coloma (representants del Programa d'Interculturalitat) van debatre sobre la importància de gestionar el processos de participació dintre dels diferents òrgans local i amb la societat civil de cara a aconseguir una millor i més eficient involucració de tots els agent que participen en el fenomen de la immigració.

El taller va extreure alguns exemples sobre els avantatges, reptes, bones pràctiques i dificultats en el desenvolupament d'iniciatives de participació en els municipis; va contrastar amb els participants les experiències exposades i la pròpia i es va reflexionar sobre la gestió de la immigració a nivell local mirant d'identificar, no només les limitacions i dificultats que l'envolten, sinó els reptes i oportunitats de la mateixa.

Una de les principals conclusions d'aquesta part del taller va ser la de emfatitzar que la participació es basa en la transparència – que tothom sàpiga què es fa i com – i en la voluntat d'ajuntar esforços i iniciatives; no només per part de l'administració sinó també amb tots els altres agents socials: ONGs, associacions

d'immigrants, associació de pares / veïns, etc. Amb la voluntat de tots i amb la participació de tots: societat d'acollida i persones nouvingudes. La participació serà així una forma de posar en marxa la democràcia participativa, com a complement i aprofundiment de la democràcia representativa.

En aquest sentit és molt important potenciar d'una banda òrgans i mecanismes de participació que permeten i faciliten els processos de participació (consells de ciutadans, comissions polítiques i civils, comitès de representació, etc.); així com potenciar la participació i involucració del conjunt d'actors socials. El lideratge municipal va acompanyat del diàleg i la col·laboració de moltes organitzacions socials que treballen directa o indirectament per a la integració de les persones nouvingudes que arriben a les nostres ciutats i municipis.